

Onhan taaskin joulu

Kuusilla, kukilla ja kynttilöillä on "ilon ja rauhan juhla" kuvattu. Temppeleissä papit — palkan tähden — jumalille ylistystä veisaavat, sillä onhan taaskin Joulu.

Huokaellen, kyynelsilmin työläisäiti, työläisissä "joulurauhaa" — vapahdusta elonkamppalusta kaipaa, sillä onhan taaskin Joulu.

Palellen, väristen meronlapsi leipäpalaa kerjää; näkee "Joulun" ikkunoissa, hartain mielin, lapsensieluin jumalaakin rukoulee.

Kapakasta kapakkaan kulkee "jumalankuva", ihminen, vapahdusta hakien; edes hetken huojennusta sydäntuskillessa, sillä onhan taaskin Joulu.

Myrkkypikarista, pistoolista ihmishuhrit porttoloissa vapahduksen ottavat, sillä onhan taaskin Joulu.

Varmaankin ilo taivaassa on suuri. Harput siellä suurin äänin soivat, koska eivät tuskanhuudot maasta sinne kuulu, sillä onhan taaskin Joulu.

*

Nuori tulisieku elämänhehkua palaa. Aatos vilkas kauas kiihtää, näkee, kuulee tuskat ihmislasterien. Kirkkain otsin, uljain mielin hän ihmiskunnan vapahdusta vannoo ja hehkuvin rinnoin, puhtain sieluin elämäntoimaa syyleilee, sillä onhan taaskin Joulu!

Aino.

Vanhaa viinaa uusissa leileissä

eli anarkismi pukeutuneena uusiin muotoihin

II.

Viittaamalla kansainvälisen anarkistikongressin hyväksymiin pöytälauselmiin, joissa anarkisteja kehoitetaan liittymään ammattijärjestöihin, levittääkseen niissä anarkistisia "suoran toiminnan" muotoja, lopetin edellisen kirjotukseni väitteellä: että vanhasta internationaalesta Marxin pois potkiman Bakuninin jälkeläiset tarjoavat meille vanhaa, vallankumouksellisesti

päihdyttävää viinaansa uusissa ajanmukaisissa leileissä ja väärillä etiketeillä varustettuna.

Nyt tutustumme vanhan internationalen aikuisiin jupakoihin Marxin ja Bakuninin, anarkismin ja sosialidemokratian välillä.

Mikael Bakunin ja hänen suhtautumisensa Kansainväliseen työväenliittoon.

Anarkistisen suunnan mahtavin ja vaikuttavin edustaja Mi-

kael Bakunin syntyi Tverin kuvernementissä Venäjällä v. 1814 Käytyään Pietarin tykistökoulun joutui hän upseeriksi, mutta otti pian eronsa sotapalveluksesta ja liittyi nuorten venäläisten vapaa-ajattelijain seurapiiriin, johon kuului sekä Hegelin että Saint Simonin oppien kannattajia. Myöhemmin tapaamme Bakuninin Berlinin yliopistossa kirjoittelemassa arvosteluja valittavasta filosofiasta ja Saksan taantumuksellisesta politiikasta. Hän hyökkää kiivaasti vanhoillisen "keskitien" politiikan kimpun, osoittamalla, että "repivä" kielteinen toiminta on ainoa, mihin parempi tulevaisuus voi perustua: "Hävittämisen henki on samalla luomisen henki."

Jouduttuaan Venäjän hallituksen huomion alaiseksi läksi Bakunin Berlinistä Sveitsiin, sieltä Belgiaan ja vihdoinkin Pariisiin, jossa joutui ranskalaisten sosialistien seuraan sekä tutustui myös Karl Marxiin. Helmikuun vallankumouksen päivinä esiintyi Bakunin Parisissa niin hillittömästi, että Ranskan vallankumoukselliset katsoivat parhaaksi lähettää hänet nostattamaan kapinoita Itä-Europassa. Kesäkuulla 1848 olikin hän Böömin Pragissa johtamassa yleisslavilaista kongressia. Tšhekkiläisten kapina keskeytti tämän kongressin ja Bakuninkin joutui barrikateilla taistelemaan itävaltalaisia vastaan. Kaupungin antauduttua täytyi Bakuninin lähteä pakotielle ja me tapaamme hänet jälleen seuraavan vuoden toukokuussa Saksassa, Dresdenin kansankapinan ylijohantajana sekä väliaikaisen hallituksen sieluna.

Kölnissä ilmestyvässä sanomalehdessään "Neue Rheinische Zeitung" kirjoitti Marx slaavilaisten v. 1848 puhjenneita päätömiä kapinoita vastaan, ja leimasi niissä Bakuninin venäläiseksi urkkijaksi. George Soudin vaatimuksesta peruutti Marx myöhemmin tämän syytöksensä Bakuninia vastaan, mutta heidän välissä kuitenkin tästä lähtien rikkoutuivat ainiaaksi.

Dresdenin kapinan johdosta tuomitsi Saksin hallitus Bakuninin elinkautiseen vankeuteen, mutta luovutti hänet sittemmin Itävallan hallitukselle, joka tuomitutti Bakuninin kuolemaan. Mutta, kun Venäjän hallituskin tahtoi päästä rankaisemaan tätä mestarikapinoitsijaa, niin lähetti Itävalta hänet Venäjälle, jossa Bakunin sai istua Pietari-Paavalin ja Lyyssinian vankiloissa, kunnes myöhemmin omaistensa ja ylhäisten ystäviensä pyynnöstä sai luvan siirtyä Itä-Siperiaan. Siellä toimi hän erään yhtiön palveluksessa ja kirjoitteli venäläisiin sanomalehtiin, kunnes kerran, suuremman rahalahetyksen saatuaan lähti valtion omalla laivalla Amurjokea alaspäin ja ilmestyi joulukuussa 1861 Lontooseen, missä hänen entiset ystävänsä Herzen ja Ogorjoff toimittivat kuuluisaa "Kolokol" (Kello) nimistä venäläistä lehteänsä.

Bakunin teki "Kolokolista" Venäjän ja Puolan vallankumouksellisten äänenkannattajan. Puolan kapinan aikana 1864 oleskeli hän Tukholmassa, mistä käsin koetti yllyttää Suomessakin kapinaa Venäjätä vastaan. Mutta kun nämä, samoin kuin

entisetkin Bakuninin slaavilaiset vapautuspyrinnöt menivät myttyyn, ja kun hän sitäpaitsi riitaantui Herzenin kanssa, siirtyi Bakunin Italiaan, päättäen omistaa itsensä kansainvälisen anarkismin levittämiseksi. Tässä tarkoituksessa perusti hän v. 1864 Florenciaan "Kansainvälisen veljeysseuran", jonka tarkoituksena oli vastustaa italialaisen vapautustelijan Mazzinin "uskontoon, kansallisuusihanteisiin ja valtiolliseen vapauteen" perustuvia pyrinnöitä. "Kansainvälinen veljeysseura" sitävastoin edusti vallankumouksen ja uskottomuuden oppia. Sen tarkoituksena oli *valtiovallan täydellinen hävittäminen* ja kollektivistinen omistus.

Mutta sillä välin, kuin Bakunin puuhaili Italiassa "Kansainvälisen veljeysseuran" kanssa, pääsemättä suunnitelluja pitemmälle, perustettiin Marxin johdolla Lontoossa "Internationale" ("Kansainvälinen työväenliitto") joka heti alkoi vetämään sen ajan järjestyneet työläisjoukot mukaansa.

Bakuninin mielestä tämä Marxin periaatteita omaava "Internationale" alkoi johtaa koko Euroopan sosialismia pois vapauden periaatteista, alistamalla kansan asian valtiovalteen johtovallan, kurin, järjestyksen ja sääntöperäisen toiminnan alaiseksi. Anarkisti Bakuninin täytyi siis — maksoi mitä maksoi — nousta tuota "väärää suuntaa" vastaan.

Tässä tarkoituksessa perusti Bakunin v. 1868 "kansainvälisen sosialistisen demokratian liiton", Geneve keskuspaikkana. Marxin perustamasta Internatio-

nalesta piti tulla Bakuninin Internationale. Sitä varten pyrki Bakunin liittoineen internationaalen yhteyteen. Mutta huomattuaan Bakuninin valtausaikomukset, toimitti Marx hylkäävän vastauksen. Kettumaisella kavaluudella kiersi Bakunin tuon Internationalen hylkäyspäätöksen Hän toimitti Geneven liiton nimellisesti hajotetuksi, ja siitä muodostuneet osastot ilmoittivat liittyneensä Marxin Internationaleen.

Tähän suostuttiinkin internationalen pääkortteerissa Lontoossa, sillä vaikka Marx kyllä epäili Bakuninin vehkeilyjä, ei hänellä kuitenkaan ollut tietoa siitä, että Geneven osastot edelleen salaisesti pysyivät myös omassa keskusliitossaan, ja että ne jo edeltäpäin olivat päättäneet toimia lontoolaisia vastaan.

Nämä Bakuninin maanalaisen puuhan tulokset ilmenivät julkisuuteen Internationalen kongressissa Baselissa v. 1869. Täällä Bakunin esitti anarkistisia oppejansa, *poliittisen ja oikeudellisen valtion hävittämisestä*, niin yltiöpäisesti, että Wilhelm Liebknecht heitti jälleen Bakuninille vasten naamaa vanhan solvauksen "venäläisestä provokaattorista". Äänestyksessä Bakuninin kannattajat kumminkin voittivat marxilaiset. Anarkismi oli sillä kertaa vallannut enemmistön internationalessa.

Marxilaisten taholta alettiin nyt valistamaan sveitsiläisiä Internationalen osastoja sosialistisille. Seurauksena näistä kiistelyistä muodosti Bakunin v. 1871 itsenäisen ns. "Juralaisen liiton", joka päätti ryhtyä en-

tistä ankarampaan otteluun marxilaista suuntaa vastaan.

Juralaisen liiton rinnalle syntyi enemmän tai vähemmän laajoja anarkistisia yhdistyksiä Sveitsissä, Italiassa, Espanjassa, Ranskassa ja osaksi muuallakin. Kaikki nämä yhdistykset kuuluivat Bakuninin johtamaan "Kansainväliseen sosialistisen demokratian liittoon", joka muodollisesti edelleen oli myös osana Internationalessa.

Vuonna 1872 päättivät Marx ja Engels tehdä selvän pesäeron anarkismin ja sosialidemokratian välillä. Sitä varten kutsuttiin Internationalen kongressi koolle Haagissa syyskuulla 1872. Perusteellisten väittelyjen jälestä päätettiin täällä Bakunin erottaa Internationalesta. Mutta marxilaiset saavuttivat voittonsa osaksi epäluotettavain voimain avulla. ja siitä sekä muistakin syistä päätti Haagin kongressi siirtää Internationalen pääneuvoston New Yorkiin, jossa oli jäsenenä muutamia sosialidemokraatteja.

Tämä päätös merkitsi samaa kuin liiton toiminnan lopettaminen toistaiseksi. Se oli tulos anarkistien vehkeilystä kansainvälistä työväenliittoa (Internationalea) ja sen sosialidemokraattisia periaatteita vastaan. Ja kuitenkin täytyy anarkisti Krapotkininkin tunnustaa, itse mukana olleena Geneven kansainvälisen työväenliiton osastoissa, että "oikein sydäntä paituttavaa oli nähdä, mikä jalostuttava vaikutus kansainvälisellä liitolla oli".

Hän kirjoittaa siitä:

"Työläiset perustivat kaikki toivonsa liiton kansainväliseen

luonteeseen. Työpäivänsä päätyttyään riensivät vanhat sekä nuoret Temple Uniqueen, jossa Geneven osastot pitivät kokouksiaan, kokoomaan siellä tarjottavia tiedon muruja, kuulemaan esiintyjä, jotka puhuivat "suuresta tulevaisuudesta". Henkeään pidättäen kuuntelivat he esitystä järjestelmästä, joka tulisi perustumaan tuotantovälikkappaleiden yhteisomistukseen, täydelliseen veljeyteen, säätyihin, rotuihin ja kansallisuuksiin katsomatta. Kaikki uskoivat että tavalla tai toisella koittaisi ennen pitkää suuri sosiaalinen vallankumous, joka kokonaan muuttaa taloudelliset olosuhteet. Kukaan ei toivonut kansalaisotaa, mutta kaikki sanoivat, että jos hallitsevat luokat samalla itsepintaisuudellaan tekevät sen välttämättömäksi, on sotaan ryhtyttävä, jos sillä vain voidaan hankkia vapautta ja hyvää toimeentuloa. Täytyi olla e!änyt työläisten keskuudessa ymmärtääkseen, miten Kansainvälisen liiton nopea kasvaminen vaikutti heihin, miten he luottivat liikkeeseen, millä rakkaudella he puhuivat siitä ja millaisia uhrauksia he sen hyväksi tekivät."

Noin ylistävästi kirjoittaa Krapotkin "Vallankumousmiehen muistelmissaan" (s. 297) marxilaisesta Kansainvälisestä työväenliitosta. Sen mukaan valitsi tuossa liitossa oikea helluntaihenki, pyhä innostus, suuri uhrautuvaisuus ja yksimielinen usko sekä luottamus parempaan tulevaisuuteen, luottamus yksimielisen kansainvälisen työläisjärjestön voimaan, "joka ei tais-tele vedoten ihmisrakkauteen ja

armeliaisuuteen, vaan oikeuteen, jota välttämättä on osotettava ihmisille, jotka ovat tietoisia ihanteestaan ja elämänsä päämääristä”.

Mutta ylevä ja johdonmukainen toiminta ei kelvannut bakunilaisille kiihkoilijoille. He tahtoivat valaa liikkeeseen anarkistisia tulenarkoja öljyjänsä, jotka jo siellä täällä saattoivat aikaan ennenaikaisia leimahduksia, yhden turhaan uhriksensa tuhansittain tovereita ja tuottaen tulokseksi vain taantumusta, takatalven ja pettyneitä toiveita.

Siinä ne vakavat syyt, jotka saattoivat kansainvälisen sosialidemokratian suuret, historiallista vastuunalaisuutta tuntevat johtajat, Marxin ja Engelsin ennemmin lopettamaan kansainvälisen työväenliiton toiminnan, kuin saattoivat sallia sen jäädä alttiiksi palvelemaan bakunilaisen anarkistisia tarkoituksia.

Tapansamukaisella kieräilyllä yrittävät bakuninilaisten nykyiset jälkeläiset, anarkososialistit, syndikalistit ym. torjua tuota historiallista syytöstä edeltäjänsä päältä. Mutta ei siinä kylliksi. Väittäessään syndikalismin ja anarkismin polveutuvan vanhasta Internationalesta, tahtovat he saada Marxin ja entisajan marxilaisen sosialidemokratian auktoriteetin anarkisminsa tueksi.

Niinpä kirjoittaa edellisessä kirjoituksessani mainittu G. Holmberg (Syndikalismin s. 56) että ”Marx ja Bakunin olivat aluksi samoin ajattelevia yleisiin kysymyksiin nähden Internationalessa”. Kumpainenkin muka ajatteli itse asiassa sa-

malla tavalla. ”Mikään ei” — kuulema erään Michelsin mukaan — ”ole sen harhaan johtavampaa, kuin se yleisesti levinnyt käsitys, joka asettaa Marxin ja Bakuninin vastakkaisen ajatussuuntain edustajiksi, tahi että sosialismi ja anarkismi olisi keskenänsä sovittamattomassa ristiriidassa.” Epäsopu Marxin ja Bakuninin välillä ei Michelsin ja Fabrin mukaan johtunut teoreettisista ajatusten eroavaisuuksista, vaan oli ainoastaan mitä pikkumaisinta laatua oleva kompetenssikysymys.

Niin kavalointa veljiä ne syndikalistiset-anarkistit, samoin kuin heidän veriheimolaisensa anarkistit, kuin myös edellisiin sekä jälkimäisiin kuuluvat anarkososialistit, nuor-sosialistit ja vihdoin viimein nämä meidän ehkä kaikista edellisistä luikertelemisessä ja vääristelyssä voiton vievät amerikalaiset industrialistimme.

Rehellisen vallankumousmiehen suoruudella sitä vastoin esiintyy tässä niinkuin muissakin asioissa selvä anarkisti P. Krapotkin. Hän kirjoittaa:

”Ristiriita marxilaisten ja bakuninilaisten välillä ei perustunut henkilökohtaiseen nurjamielisyyteen, vaan törmäsivät siinä vastakkain federalismin ja keskityksen periaatteet, vapaa kommuni ja valtion sisällinen hallitusmuoto, yhteisen kansan vapaasti luova toiminta ja kapitalistisessa yhteiskunnassa laisäädäntötietä aikaansaavat parannukset. Siinä vihdoin törmäsivät yhteen latinalainen ja saksalainen henki. Viimemainittu voitettuaan Ranskan tappelu-

rantereella, halusi nyt itselleen ylivaltaa myös tieteen, politiikan, filosofian ja sosialismin alalla. Se asetti oman "*tieteellisen*" sosialismi-käsityskantansa vastakohtaksi muiden *utopistiselle* sosialismi-käsitykselle."

Tietäessämme Krapotkinin tulleen heti Bakuninin kuoleman iälestä v. 1876 luralaisten liiton johtajaksi, oikeastaan siis Bakuninin anarkistisen testamentin toimeenpanijaksi, saatamme täydellä syyllä luottaa siihen, ettei Krapotkin suinkaan esitä bakuninilaisuutta anarkismille epäedullisessa valossa. Krapotkinin selitysikin siis jo riittäisi kumoamaan syndikalistien väitteet Marxin ja hänen johtamansa kansainvälisen työväenliiton anarkistisuudesta julkeaksi vääristelyksi. Mutta antakaamme itsensä asianomaisten esittää mielipiteensä omilla sanoillaan.

Eräässä, Bernissä v. 1869 pidetyn "Rauhan ja vapauden liiton" kongressissa teki Bakunin sen ehdotuksen, että mainittu seura selittäisi ajavansa "*yhteiskuntaluokkien ja yksilöiden taloudellista tasa-arvoisuutta*". Silloin toiset edustajat (tämä seura, jonka jäsenenä Bakunin myös oli, oli porvarillinen), niiden joukossa Chaudey, syyttivät Bakuninia kommunismin saarnaamisesta. — Kommunismi merkitsi siihen aikaan samaa kuin nykyään käsitetään sosialismilla. — Bakunin torjui päältään syytöksen kommunismista seuraavin sanoin: "Sen johdosta, että vaadin yhteiskuntaluokkien ja ihmisten taloudellista ja yhteiskunnallista tasa-arvoisuutta, ja sentähden, että yhdessä

Brysselin työväenkongressin kanssa olen julistanut kannattavani yhteisomaisuutta, syytetään minua kommunistiksi. Minkä erotuksen teet kommunismin ja kollektivismin välillä? on minulta kysytty. Minua suuresti hämmästyttää, ettei herrat Chaudey, Proudho'n testamentin täyttöpöytäpanija, tätä erotusta käsitä. *Minä halveksin kommunismin*, koska se on vapauden hävittäjä, enkä minä voi käsittää mitään ilman inhimillistä vapautta. *Minä en ole kommunisti, sillä kommunismi keskittää yhteiskunnan kaikki voimat valtioon* ja johtaa välttämättä omaisuuden keskittämiseen valtion käsissä, kun minä sitä vastoin tahdon valtion poistettavaksi. Minun mielestäni on auktoriteettiperiaate kokonaan hävitettävä, samoin kuin valtion holhoojatoimikin, sillä valtio, vaikka se on ihmisiä parantavanaan ja valistavanaan, on meidän päiviimme saakka vaan orjuuttanut, sortanut, riistänyt ja vahingoittanut. Minä tahdon yhteiskunnan sekä yhteisen tai yhteiskunnallisen omaisuuden järjestettäväksi alhaalta ylöspäin *vapaiden liittoutumisien* avulla eikä ylhäältä alaspäin jonkun auktoriteetin välityksellä, olkoon se sitte mikä tahansa. Samalla kun vaadin valtion poistamista, vaadin poistettavaksi perinnöllisen omaisuudenkin, joka on vaan valtion synnyttämä laitos ja johdonmukainen seuraus itse valtioperiaatteesta. Tässä merkityksessä hyvät herrat *olen kollektivistit*, mutta en mitenkään kommunisti".

Tälle Bakuninin "*yhteiskuntaluokkien taloudellisen ja yhteis-*

Hall Caine, "Kristitty"; Pappi paljastaa herrat.
Esitetty s. o. Saiman näyttämöllä.

kunnallisen tasa-arvoisuuden periaatteelle ja hänen siitä johdetulle kollektivismissä antoi Marx ja Internationalen Lontoossa oleva pääneuvosto jo silloin v. 1868 selityksensä kun Bakuninin perustama "Kansainvälisen sosialistisen demokratian liitto" pyrki internationalen yhteyteen.

Perustellessaan hylkäyspäätös tään kirjoitti Internationalen pääneuvosto Bakuninin liitolle mm. seuraavaa:

"*Yhteiskuntaluokkien tasa-arvoisuus* tarkoittaa sananmukaisesti otettuna pääoman ja työn sopusuhtaisuutta, jota aatetta porvarisosialistit ovat rajottomasti saarnanneet" (huomaa Civic Federation). "Internationalen päämääränä ei ole yhteiskuntaluokkien tasa-arvoiseksi tekeminen, sillä tämä on ristiriitainen ajatus ja sentähden mahdoton toteuttaa. Internationalen tarkoituksena päinvastoin on *yhteiskuntaluokkien poistaminen*. Siinä työväenliikkeen suuri salaisuus". (Katso Plechanovin "Anarkismi ja Sosialismi", sivu 64—66.)

Voidaanko siis edelleen vetää Marxin auktoriteettia anarkistisen-syndikalismin tueksi, ja voidaanko edelleen tehdä vanha Internationale vastuunalaiseksi bakunilaisten oppien suosittelimesta kansainväliselle köyhälistölle?

Mutta se on sillä tavalla kuten Plechanovin "Anarkismi ja Sosialismi" teoksen suomentaja sanoo, että "näyttää siltä kuin sosialidemokraattisen puolueen pyrkimys luokka- ja puoluerajo-

jen selvänä pitämiseen onnistuisi paremmin yhteiskuntaa säilyttäviin puolueisiin nähden kuin toisten kumouksellisten puolueiden, ennen kaikkea anarkistien suhteen. Tämä epäselvyys siitäkin huolimatta vaikka anarkismin ja sosialidemokratian päämäärät ja menettelytapa ovat aivan vastakkaisia ja vaikka käytännössäkin anarkismi ja sosialismi ovat toistensa pahimpia vihollisia, minkä seikan pitäisi parhaiden todistaa niiden oleellisen eroavaisuuden."

Että anarkismi ja sosialismi todellakin ovat olleet ja tulevat vastakin olemaan toistensa pahimpia vihollisia, sen annamme todistaa Bakuninin ase-, aate- ja ansiotoverin, vielä elävän harmaahapsisen anarkistivanhuksen, ruhtinas P. Krapotkinin, jonka auktoriteetin turviin herrat syndikalistitkin näyttävät mielellään pyrkivän, todistellessaan syndikalismin anarkistista alkuverää. (Katso Holmbergin "Syndikalismi" s. 59.)

Krapotkin kirjoittaa (Vallankumousmiehen muistelmia s. 430—431): "Syksyllä 1877 pidettiin Belgiassa kaksi kongressia: kansainvälisen työväenyhdistyksen Verviersissä ja *kansainvälinen sosialistikongressi Gentissä*. Näistä oli varsinkin jälkimäinen tärkeä, koska tiedettiin, että *sosialidemokratit aikoivat koettaa keskittää koko työväenliikkeen Euroopassa yhdeksi järjestöksi ja sitä johtamaan valita keskuskomitean, jona tulisi olemaan vanha Kansainvälisen työväenliiton pääneuvosto*, vaikka uudella nimel-

lä. Oli sentähden välttämätöntä puolustaa romaanilaisten maiden työväenjärjestöjen autonomiaa ja me teimme parastamme saadaksemme lähetetyksi kongressiin niin monta edustajaa kuin suinkin. Minä läksin sinne Levashovin nimellä, kaksi sakslaista, laulaja Werner ja mekanikko Rinke kulkiivat jalan Baselista Belgiaan. Ja vaikka meitä ei ollut muuta kuin yhdeksän anarkistia Gentissä, *onnistui meidän saada keskitysaije ehkäistykseksi.*"

Kuinka ilkeää historian ivaa! Venäläinen ruhtinas Pjotr Krapotkin, hän, joka kahdeksannella ikävuodellaan Venäjän taantumuksellisen keisarin Nikolai I:sen suosioista nukahti keisarin valtaistuimelle nousun 25-vuotisjuhlassa perintöruhtinattaren helmoissa, ja joka sittemmin nuorukaiseksi tultuaan juoksenteleä paashina "Aleksanteri II:n jälessä, suojellakseen häntä vaaroilta" (Georg Brandes), suvaitsee varsin vanhana ja vakavaksi tunnettuna anarkistina kerskata suorittaneensa erinomaisen urotyön ehkäistessään anarkistitoveriensa kanssa sosialidemokratien aikeen "keskittää koko Europan työväenliikkeen yhdeksi ainoaksi järjestöksi".

Bakunin, Pietarin tykistökoulun upseerina, oli kylliksi nerokas saadaksesen aikaan ensimmäisen Internationalen toiminnan lopettamisen. Hänen mainehikas seuraajansa, Pietarin paashikoulun oppilas ruhtinas Krapotkin vaatii maailman kansainväliseltä köyhälistöltä tunnustusta siitä, että hän on ollut vaikuttavim-

pana tekijänä siihen, että toinenkin työväestön yhteenliittymisyrittäminen meni myttyyn.

Ja ruhtinas Krapotkin jatkaa tätä anarkistien hajotustyön ylistystään kehumalla, että: "Neljännesvuosisata on kulunut Gentin sosialistikongressista. Koko joukko sosialistikongresseja on sen jälkeen pidetty ja sama riita on uudistunut niissä kaikissa. Sosialidemokratit ovat koettaneet koota koko Europan työväenliikkeen lippunsa alle, ja anarkistit ovat koettaneet parastaan sitä estääkseen."

Sama riita jatkuu vieläkin, se on siirtynyt Euroopasta myös Amerikan mantereelle. Mutta me voimme lohduttaa kansainvälistä köyhälistöä sillä iloisella tiedonannolla, että sosialidemokratia voittaa. Jo Lontoon kansainvälisestä sosialistikongressista v. 1896 ajettiin anarkistit ulos, eivätkä he sen jälestä ole enään niissä rehellisellä naamalla näyttäytyneet.

Riita tosin jatkuu vieläkin, mutta me saatamme lopettaa tämän selostuksemme tällä kertaa toveri Plechanovin ylpeällä lausunnolla:

"Mitä enemmän aatteemme leviävät työväenluokan keskuudessa — ja ne leviävät yhä enemmän — sitä vähemmän tulevat työläiset olemaan halukkaita seuraamaan tällaisia — anarkistisia — tovereita. Yhä enemmän ja enemmän tulee anarkismi — ottamatta lukuun "oppineita" härkäpyllyntekijöitä — muuttamaan porvarilliseksi urheiluksi, joka on omiaan antamaan voimakasta kiihotusta

yksilöille, jotka ovat nauttineet liiaksi maallisista huvituksista.

Ja kun köyhälistö tulee olemaan aseman herrana, tarvitsee sen vain ryppistää kulmakarvo-

jaan pakottaakseen "toverit" "kauneimmatkin" rauhaan. Sen tarvitsee vain puhaltaa ja anarkistinen pöly häviää."

Eetu Salin.

Nainen ja työ

Se tosiasia, että jos nykyaikana naisen eteenpäin kehittyminen vierivierellä ja vuorovaikutuksessa miehen kanssa läpi aikakausien sekä ruumiillisessa, että henkisessä työssä, on vihdoin saavuttanut huippunsa eikä voi enempi edistyä; että silloin myöskin nykyaikana ihmiskunnan henkinen kehitys pysähtyy — että jos parasiitti nainen leväten sohvallaan, korukaluilla kuormitettu miehen leikkikalu ja huvituksen esine, on lopullinen naissukupuolen asema maan päällä, niin silloin se sohva on myöskin ihmiskunnan edistyksen kuolinvuode.

Näitä syviä perusteellisia tuetuksia tuskin yksi nainen kandestakymmenestä tuhannesta, niiden joukossa, jotka ovat käytännöllisessä taistelussa asioiden korjaamiseksi, on niin läheisesti ja selvästi käsittänyt, että voi ne sanoiksi muodostaa. Ja kuitenkin, tuskin löytyy yhtä ainoaa heikointakaan naista tässä taistelussa, joka ei vaistomaisesti niiden olemassaoloa tuntisi. Hän vaistomaisesti tuntee, että niiden pienten epäkohtien takana, joi-

ta hän persoonallisella toiminnallaan pyrkii korjaamaan, lepää suuria epäkohtia; että sen pienen hyvän takana, jonka hän pyrkii aikaan saamaan, lepää saavutettavissa oleva yleinen hyvä; tämän päiväisen pienen taistelun takana lepää suuret vuosisatojen taistelut, jotka eivät koske yksinomaan häntä tai hänen sukupuoltaan, vaan koko ihmiskuntaa.

Että tänä päivänä naisliikkeen osaa ottavat naiset usein tuovat sekä puhujalavalta, että kirjallisuudessa esiin vain toisarvoisia väitöksiä ja ovat kokonaan kykenemättömiä loogillisesti selittämään niitä suuria perussyitä, jotka ovat sen liikkeen synnyttäneet ja pakoittavat sitä eteenpäin, pidetään tätä heikkoutta joskus todistuksena siitä että heidän pyrkimyksensä ovat perusteettomia ja tarpeettomia. Mutta todellisuudessa asia ei ole niin.

Ei mitkään suuret liikkeet, jotka ovat muodostaneet ihmiskunnan olosuhteita, ole alkuansa saaneet valmiiksi hioutuissa loikkiakouluissa; ne eivät ole kos-